

Työkokous Pikassos

13.4.2021

Ylitarkastaja Pia Ekqvist LSSAVI

 @AVItwiittaa

Valvontavastuu

- Ensisijainen vastuu toiminnan valvonnasta on toimintayksiköllä itsellään (omavalvonta)
- Lisäksi valvonnasta ovat vastuussa kunnat, aluehallintovirasto ja Valvira
- Julkisten tehtävien laillisuusvalvonnasta huolehtivat myös eduskunnan oikeusasiamies ja oikeuskansleri

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) 3§

Mistä valvonnassa on kyse?

Valvonnalla arvioidaan ja varmistetaan, että

- toimitaan säädösten edellyttämällä tavalla
- toiminta, palvelu ja asiakkaiden/potilaiden kohtelu on asianmukaista ja laadultaan riittävän hyvää
- asiakkaiden/potilaiden perusoikeudet (mm. yhdenvertaisuus) toteutuvat palveluja annettaessa

“

Laadukkaat sosiaalihuollon palvelut

Aluehallintovirasto

Merkityksellistä

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) 4§

Oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun

- Asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihuoltoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioitetaan.

Valvontaviranomaiset

- Kunta
- Aluehallintovirasto
- Valvira

Laki yksityistä sosiaalipalveluista (922/2011) 15 §

Ohjaus, neuvonta ja seuranta

- Valvontaviranomaisen on toteutettava yksityisten sosiaalipalvelujen valvontaa ensisijaisesti antamalla palvelujen tuottamisessa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa palvelujen tuottajalle sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä palvelujen tuottajan kanssa.
- Kunnan oma valvontaohjelma

Ennakollinen valvonta

- Kunta vastaa valvonnasta omalla alueellansa olevista yksityisistä sosiaalipalveluista
- Ennen toiminnan aloitusta kunta ja palvelujen tuottaja käyvät yhdessä ilmoituksen ja liitteet läpi
- *yksityisillä sosiaalipalveluilla* tarkoitetaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 14 §:ssä mainittuja sosiaalihuollon palveluja sekä niiden järjestämiseen liittyvää sosiaalialan ammatillista ohjausta ja neuvontaa, joita yksityinen henkilö, yhteisö tai säätiö taikka julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla. → **Kts.** Sosiaalihuoltolaki 3. luku ja sosiaalihuoltolain soveltamisopas 3. luku
- Tilakatselmointi, moniviranomaisyhteistyötä (esim. palotarkastukset)
- Kunnan antama lausunto

Yksikön omavalvonta

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) 6 §

- Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan on laadittava toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi omavalvontasuunnitelma

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) 47 §

- Sosiaalihuollon toimintayksikön tai muun toimintakokonaisuudesta vastaavan tahon on laadittava omavalvontasuunnitelma sosiaalihuollon laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Suunnitelmaperusteinen valvonta

- Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma 2020-2023
- <https://www.valvira.fi/julkaisut-ja-maaraykset/valvontaohjelmat/sosiaali-ja-terveydenhuolto>
- Kunnan oma valvontaohjelma
- Määräajoin tapahtuva, valvova viranomaisen tekee ennalta sovitun käynnin. Suosituksena on käydä myös kunnan omissa toimipisteissä säännöllisesti.

Reaktiivinen valvonta

- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) 34 §, Sosiaalihuoltolaki (17.9.1982/710) 3 § 2 mom.
- Jo sattuneen poikkeaman johdosta tehdään valvontakäynti. Poikkeamasta saadaan tieto joko kanteluna, epäkohtailmoituksena, henkilökunnalta, omaisen kautta median kautta tai valvonnasta vastaava viranomaisella saa tiedon poikkeamasta tai herää epäily poikkeamasta
- Valvonta koskee yleensä isompaa asiakasjoukkoa koskevaa asiaa esimerkiksi julkisia tai yksityisiä sosiaalipalveluja tuottavaa palveluyksikköä
- Tarkastuskäynnin perusteella laaditaan tarkastuspöytäkirja. Myös ennalta ilmoittamattomassa tarkastuskäynnistä tehdään pöytäkirja

Laadukkaat sosiaalipalvelut

Ilmoitustenvaraisten sosiaalipalvelujen rekisteröinti

- Ilmoituksenvaraisia yksityisiä sosiaalipalveluja on kahdenlaisia:
 - Aluehallintoviraston rekisteröimät palvelut
 - Kunnan rekisteröimät palvelut, joita **ei** rekisteröidä aluehallintovirastossa
 - Kotipalvelun tukipalvelut tai niihin rinnastettavat palvelut
 - Henkilökohtainen apu

Aluehallintovirasto

Mitä ovat kotipalvelun tukipalvelut?

- Kotipalveluun sisältyvinä tukipalveluina annetaan ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja
- *Sosiaalihuoltolaki 19 §*

Kts. Sosiaalihuoltolain soveltamisopas s. 59-62

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80391/05_17_Sosiaalihuoltolain%20soveltamisopas.pdf

Laki yksityistä sosiaalipalveluista (922/2011) 11§ Ilmoituksenvaraiset palvelut

- Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan, joka tuottaa muita kuin ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnasta ennen sen aloittamista tai olennaista muuttamista kunnan toimielimelle siinä kunnassa, jossa palveluja tuotetaan
- Ilmoituksessa on mainittava vastaavat tiedot kuin lupahakemuksessa
- Palvelujen tuottajan, joka on hakenut 7 §:ssä tarkoitettua lupaa, ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta tuottamistaan muista kuin ympärivuorokautisista sosiaalipalveluista, jos ne ilmenevät lupahakemuksesta

- **13 § Kunnan velvollisuus antaa ilmoitetut tiedot aluehallintovirastolle**
- Kunnan toimielimen on viipymättä annettava aluehallintovirastolle 11 ja 12 §:n nojalla saamansa tiedot lukuun ottamatta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain 14 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluja tai niihin rinnastettavia palveluja

Kuntailmoituksen käsittelyminen

- Kunta vastaa palvelun kokonaisuuden **arvioimisesta**; tilat, henkilöstö, toimintasuunnitelma, turvallisuus, yrityksen toiminta, vastuuhenkilön pätevyys
- Palvelun tulee täyttää rekisteröitävän sosiaalipalvelun edellytykset
- Sosiaalihuoltolaki 3. luku; sosiaalipalvelut; määrittellään mitä ovat eri palvelut, joita voidaan tuottaa
- Aluehallintovirasto suosittelee palveluntuottajan tapaamista, jotta voidaan varmistua suunnitellun palvelun sisällöstä ja toimintakokonaisuuden toimivuudesta

- Kunnan velvollisuus on antaa toiminnasta lausunto aluehallintovirastolle; otettava kantaa tiloihin, suunniteltuun toimintaan, henkilöstöön, vastuuhenkilön pätevyyteen ja arvioitava, *täyttääkö toiminta lain yksityisistä sosiaalipalveluista mukaiset edellytykset*
- Ote perusturvalautakunnan päätöksestä ei korvaa lausuntoa; avin arvioitavaksi ei voi jättää kysymyksiä
- Kuntailmoituslomake ja lausunto sekä kaikki liitteet toimitetaan aluehallintoviraston kirjaamoon
- Puutteelliset hakemukset palautetaan kuntaan/palveluntuottajalle

Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan tarkistaminen

- Palvelut, joissa työskennellään alle 18-vuotiaiden kanssa
- Palveluntuottaja esittää otteen kunnalle; ilmoituslomakkeessa kohta 11
- Kunta mainitsee asian lausunnossaan, rikosrekisteriotteita ei toimiteta aluehallintovirastoon (Huom! Merkitä koska rikosrekisteriote on tarkastettu pvm ja koska rikosrekisteriote on päivätty)

“

**Yksityisten
sosiaalipalvelujen
vastuuhenkilön
edellytykset**

Aluehallintovirasto

- Sote-alan korkeakoulututkinto tai ylempi korkeakoulututkinto
- Kahden vuoden esimieskokemus tai 25 op johtamisopintoja (edellytetään opintojen suorittamista, jos ne puuttuvat)
- Alan tuntemus ja riittävä työkokemus

Pyydettävä kopiot sekä opinto- että työtodistuksista, pelkkä CV ei riitä

Poikkeustilanteet vastuuhenkilöissä

- Pienet kotipalveluyritykset (1-2 työntekijää)
→ Vastuuhenkilöksi voidaan hyväksyä lähihoitaja
- HUOM! Ilman sote –koulutusta ei voi toimia **palvelujen vastuuhenkilönä**, mutta voi olla yrittäjänä
- Voi olla muitakin vastaavia yrityksiä; uusia palveluja kehitetään jatkuvasti → yhteinen keskustelu avin kanssa

Toiminnan aloittaminen

- Ilmoituksenvaraisten yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnasta ennen sen aloittamista tai olennaista muuttamista sijaintikuntaan
- Toiminnan voi aloittaa, kun kunta on hyväksynyt palvelun; aluehallintoviraston rekisteröintipäätöstä ei vaadita (Huom. rekisteröinti on maksullista)
- **Luvanvaraista toimintaa (ympäri vuorokautiset palvelut) ei saa aloittaa ennen luvan myöntämistä**

Kiitos!

Ylitarkastaja Pia Ekqvist, 0295 018 597
etunimi.sukunimi@avi.fi